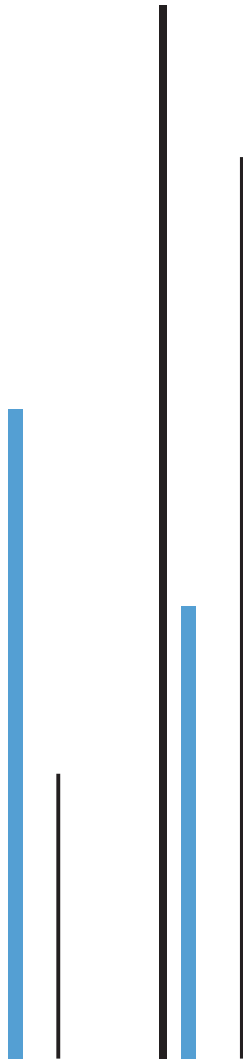

Herziening Monitor Investeren voor de Toekomst

Herziening Monitor Investeren voor de Toekomst

Uitgevoerd in opdracht van
Ministerie van Ministerie Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Jaap van Galen. Wim Faessen

30 maart 2014 | r2014-0011JG | 13247-REK

ABF Research | Verwersdijk 8 | 2611 NH | Delft | 015 - 27 99 300

Copyright ABF Research 2014

ABF Research heeft dit rapport met zorg samengesteld. ABF Research aanvaardt geen aansprakelijkheid voor type- of drukfouten of andere onvolkomenheden. Voor gebruik van (onderdelen van) dit rapport is goedkeuring door ABF Research vereist.

Inleiding

Op 6 juni 2013 heeft de minister voor Wonen en Rijksdienst, mede namens de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) de Tweede Kamer geïnformeerd over de effecten voor de woningmarkt van de vergrijzing en de hervormingen in de langdurige zorg.

De woningmarkt krijgt de komende jaren te maken met een groeiende groep ouderen met een zorgvraag. De demografische ontwikkelingen zijn voor de omvang van de opgave het meest bepalend. Daarnaast zullen door de extramuralisering in de verzorging en verpleging (ZZP1 t/m 3, deel ZZP4) de komende jaren circa 50 tot 60 duizend mensen niet langer worden toegelaten tot een intramurale instelling.

Uit de monitor Investeren voor de Toekomst (MIT) 2012 blijkt dat het beleid ten aanzien van de extramuralisering en het langer thuis wonen een versterkend effect heeft op de vraag naar 'verzorgd wonen' en andere specifieke woonvormen voor ouderen. Het advies dat de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur op 15 januari 2014 aan minister Blok heeft uitgebracht is mede gebaseerd op de MIT-2012.

De minister heeft in bovengenoemde brief toegezegd de opgave 'verzorgd wonen' als gevolg van de vergrijzing, de extramuralisering en het langer thuis wonen van ouderen en mensen met (lichte) beperkingen beter in beeld te brengen. In deze notitie (aanvulling op MIT 2012) is op grond van nadere analyse van de doelgroep een minimum en maximum raming opgesteld voor de vraag naar 'verzorgd wonen'. Tevens wordt verslag gedaan van de gevolgen van deze herziening van de in de MIT 2012 geschetste opgave. Deze notitie zet de belangrijkste uitkomsten op een rij. Een toelichting op en verantwoording van de gehanteerde methodiek is opgenomen in een aparte publicatie¹.

Om zicht te krijgen op de te verwachten gevolgen van de extramuralisering op de woningbehoefte van ouderen wordt eerst aangegeven hoe de verschillende woonvormen met zorg zich sinds 2002 in omvang hebben ontwikkeld. Daarna wordt aangegeven hoe de opgave voor wonen met zorg wordt bepaald, en waardoor in de loop der jaren veranderingen in deze opgave zijn veroorzaakt. Met de resultaten van de aangepaste berekeningen wordt afgesloten.

¹ Herziening MIT 2012: toelichting en onderzoeksverantwoording, 2014, Delft: ABF

Ontwikkeling voorraad

In tabel 1 wordt een overzicht gegeven van de omvang van de verschillende geschikte woonvormen voor ouderen en andere zorgbehoevenden sinds 2002. Vooral door de sterke toename van het aantal overige nultredenwoningen sinds 2009 is het aantal voor ouderen geschikte woonvormen het laatste decennium gegroeid. De omvang van verzorgd wonen, zijnde zelfstandige woningen waarin van diensten en zorg vanuit een nabijgelegen steunpunt gebruik kan worden gemaakt, is sterk gestegen tussen 2002 en 2006 maar lijkt sinds 2009 niet meer te zijn toegenomen. Overigens is enige voorzichtigheid bij interpretatie van de cijfers geboden. Het WoON is een steekproefonderzoek. Dat betekent dat rekening moet worden gehouden met steekproefonauwkeurigheden in de uitkomsten.

Tabel 1: Voorraad geschikte woningen (* 1.000), 2002-2012 (Bron: WoON)

	2002	2006	2009	2012
(1) Verzorgd wonen	101	129	136	134
(2) Totaal overige geschikte woningen	1.681	1.615	1.697	1.822
Wonen met diensten	141	136	183	174
Ouderenwoningen	256	224	234	205
Aangepaste woningen	91	114	119	124
Nultredenwoningen	1.193	1.140	1.161	1.318
(1+2) Totaal geschikte woningen	1.782	1.744	1.833	1.955

De vraag naar geschikte woningen blijkt groter te zijn dan de beschikbare voorraad. In de MIT 2012 is een tekort van 84 duizend woningen vastgesteld, hetgeen vergelijkbaar is met het tekort van 87 duizend gemeten in de MIT 2009. Dit tekort doet zich met name voor bij de meer specifieke vormen van ouderenhuisvesting. Bij verzorgd wonen bedroeg in 2012 het tekort 40 duizend woningen.

Opgave MIT-2012

In de MIT-2012 is de opgave voor de periode 2012-2021 geraamd. Daarbij is naast het hierboven geschetste tekort rekening gehouden met zowel de vergrijzing, die een groeiende vraag naar voor ouderen en zorgbehoevenden geschikte huisvesting met zich meebrengt, als het extramuraliseringsbeleid. Wat extramuralisering betreft is in de MIT-2012 een doorrekening gemaakt volgens het Lenteakkoord (ZZP3 met ingang van 2014), hetgeen leidt tot een jaarlijkse opgave van 42 duizend woningen, en volgens het Regeerakkoord (gehele ZZP4 met ingang van 2016), met een opgave van 44 duizend per jaar. Voor verzorgd wonen bedroeg deze in de MIT-2012 geschetste opgave respectievelijk 9 en 11 duizend woningen per jaar.

Herziening MIT-2012

De nieuwe, hier geschetste doorrekening vindt plaats volgens het Zorgakkoord, waarbij voor ZZP4 uit wordt gegaan van 50% extramuralisering vanaf 2016, omdat het ingezette beleid stelt dat mensen met een zwaardere zorgvraag en onvoldoende hulpbronnen een beroep kunnen blijven doen op een indicatie met verblijf op basis van de Wet Langdurige Zorg. Een ander verschil met de berekening voor de MIT-2012 is dat wordt uitgegaan van de nieuwste bevolkingsprognose Primos-2013 en het aantal intramurale cliënten in januari 2013.² Onveranderd is dat de uitgangssituatie wordt gekenmerkt door het in het WoON-2012 gemeten tekort van 84 duizend geschikte woningen in 2012.

Hoofdvraag is naar welke type woning de “doelgroep extramuralisering”³ zal gaan vragen, de zogenaamde kwalitatieve vraag. Hierbij maken we een onderscheid in ‘noodzakelijke’ en ‘vrijwillige’ vraag.

Bij noodzakelijke vraag is op basis van de meningen van deskundigen een beeld gevormd van de noodzakelijke randvoorwaarden waaronder geëxtramuraliseerde (in feite: niet-geïntermuraliseerde) ouderen op de gewone woningmarkt kunnen blijven. Hiervoor is uitgegaan van het RIGO-onderzoek naar ‘Randvoorwaarden voor extramuraal wonen’⁴. In dit onderzoek wordt gekeken voor welke groepen ouderen die voorheen intramuraal gingen, extramuraal wonen alleen mogelijk is met extra ondersteuning of zorg, aanpassingen aan de woning of voorzieningen in de woonomgeving. Eerder al is dit gedaan in het onderzoek van HHM in najaar 2012 voor VV-ZZP 1 t/m 3⁵.

Daarnaast is de “vrijwillige” vraag van belang. Op basis van het WoON zijn de woonwensen van ouderen in kaart gebracht. Het gaat hier gedeeltelijk om de noodzaak om dichtbij een centrum van zorguitgifte te wonen, maar ook om woonwensen. Deze ‘vrijwillige’ vraag is deels verklaarbaar uit - niet gemeten - psychische en/of sociale factoren zoals gevoelens van angst of eenzaamheid, maar ook uit - wellicht verstandig - voorsorteedgedrag.

Bij het beantwoorden van de hoofdvraag blijkt het moeilijk een referentiekader te vinden voor het woongedrag van de groep van geëxtramuraliseerde huishoudens. De enige referentie vormt de groep van extramuraal wonende oudere huishoudens in het WoON. Aangenomen mag worden dat beide groepen niet alleen van elkaar verschillen in demografische kenmerken maar ook in zorgvraag. Relevant daarbij is de vraag waarom de qua kenmerken vergelijkbare huishoudens momenteel intramuraal dan wel extramuraal wonen. Om zicht op deze verschillen te krijgen is gebruik gemaakt van onderzoek onder ouderen die tot voor kort naar een verzorgingshuis zijn gegaan, zoals Ouderen In Instellingen (OII) en analyse van gegevens over zorggebruik van het CAK gekoppeld aan het WoON.⁶

² In de MIT-2012 werd uitgegaan van Primos-2012 en het aantal intramurale cliënten in november 2011

³ Met doelgroep extramuralisering wordt bedoeld de groep van personen die als gevolg van de maatregelen in het Zorgakkoord niet meer tot een intramurale instelling zal worden toegelaten en dus extramuraal gehuisvest moet blijven (ZZP 1 t/m 3, 50% ZZP 4).

⁴ RIGO Reserach en Advies BV, 2014, Randvoorwaarden voor extramuraal wonen bij ZZP's VV 01 t/m 04, rapportnummer 26670.

⁵ HHM Onderzoek en Advies, 2012, ZZP VV01-VV03 in de thuissituatie, KB/12/2058/oava

⁶ Zie voor een nadere toelichting de publicatie “Herziening MIT 2012: toelichting en onderzoeksverantwoording”, 2014, Delft: ABF.

Op basis van bovenstaande overwegingen is besloten de mogelijke gevolgen van extramuralisering weer te geven in een minimumraming en een maximumraming. De minimumraming is gebaseerd op de in het WoON-2012 gemeten woningbehoefte van ouderen met vergelijkbare kenmerken als de 'doelgroep extramuralisering'. De maximumraming vormt een inschatting van de verwachte bovengrens van de behoefte. Daarbij wordt een inschatting gemaakt van het verschil tussen de behoefte van geëxtramuraliseerde ouderen en ouderen die voorheen reeds vrijwillig verkozen om op de woningmarkt te blijven. Deze extra vraag is bepaald aan de hand van het RIGO-onderzoek. Het gaat daarbij ook om het bepalen van een onzekerheidsmarge rondom de schatting van de woonwensen van ouderen in het WoON.

Herziene opgave MIT-2012

Tabel 2 geeft de totale opgave geschikte huisvesting op basis van het Zorgakkoord, en vergelijkt deze met de in de MIT-2012 gepresenteerde opgave conform het Lente-akkoord en het Regeerakkoord. Hierbij is net als in de MIT-2012 uitgegaan van de opgave tot en met 2021.

De totale opgave van 45 duizend geschikte woningen per jaar en ook de vraag ten gevolge van bevolkingsontwikkeling en extramuralisering is goed vergelijkbaar met die van de MIT-2012.⁷ Deze opgave betreft overigens voor het overgrote gedeelte personen die al wonen in een geschikte woning. Doordat de doelgroep langer verblijft op de woningmarkt resulteert dit echter wel in een opgave.

Tabel 2: Opgave geschikte huisvesting in woningen (x 1.000), MIT-2012 en Herziening MIT-2012

	Herziening MIT-2012			MIT-2012			MIT-2012		
	Zorgakkoord			Lente-akkoord			Regeerakkoord		
	2013	2021	per jaar	2012	2021	per jaar	2012	2021	per jaar
Geschikte woningen									
Tekort 2012	84	84	9	84	84	9	84	84	9
Vraag ten gevolge van									
bevolkingsontwikkeling	0	240	30	0	255	28	0	255	28
extramuralisering	0	48	6	0	41	5	0	61	7
Totale opgave	84	373	45	84	381	42	84	400	44

Bij de herziening is met name gekeken naar de kwalitatieve vraag, meer specifiek naar de extra vraag naar verzorgd wonen als gevolg van extramuralisering. Uitgangspunt in de MIT-2012 was dat 64% van de 'doelgroep extramuralisering' vraagt naar verzorgd wonen.

⁷ De opgave door bevolkingsontwikkeling is iets hoger. Dit komt omdat er gebruik wordt gemaakt van de nieuwste bevolkingsprognose Primos-2013, waarin doordat in het prognosejaar 2021 het aantal oudere alleenstaanden en het aantal ouderen in huurwoningen wat hoger is dan in Primos-2012 de vraag naar geschikte woningen hoger uitvalt.

Tabel 3 laat de uitgangspunten zien voor de ten behoeve van de herziening MIT-2012 gemaakte minimumraming en maximumraming. Op basis van de gemaakte analyse is de extra vraag naar verzorgd wonen door de doelgroep extramuralisering in de minimumraming en maximumraming respectievelijk 30% en 60%, De vraag naar overige geschikte woningen is respectievelijk 50% en 20%.

Tabel 3: Vraag naar geschikte woningen door doelgroep extramuralisering, MIT-2012 en Herziening MIT-2012

	In MIT-2012	Herziening MIT-2012	
		Minimumraming	Maximumraming
Verzorgd wonen	64%	30%	60%
Overige geschikte woningen	16%	50%	20%
Overige woningen/bij partner	20%	20%	20%
Totaal	100%	100%	100%

De uitgangspunten voor de minimumraming zijn gebaseerd op basis van de in het WoON vastgestelde woningbehoefte van een per zorgzwaartepakket, huishoudensamenstelling en qua beperkingen vergelijkbare groepen. Hierbij is gekeken naar de huidige woning en woonwensen van deze met de 'doelgroep extramuralisering' vergelijkbare personen. Voor de maximumraming is rekening gehouden met de noodzakelijke randvoorwaarden aan de hand van het RIGO-onderzoek en onzekerheden omtrent de schatting van de woonwensen in het WoON.

Tabel 4 geeft de opgave van de voor de herziening MIT geanalyseerde scenario's weer, uitgesplitst naar verzorgd wonen en overige geschikte woningen. In de minimumraming bedraagt de opgave verzorgd wonen 8,7 duizend woningen per jaar, in de maximumraming 10,9 duizend woningen per jaar. Als wordt uitgegaan van de uitgangspunten van de MIT-2012 bedraagt de opgave verzorgd wonen 11,3 duizend woningen per jaar.

Tabel 4: Opgave geschikte huisvesting in woningen naar type (x 1.000), MIT-2012 en Herziening MIT-2012

Zorgakkoord-scenario	Conform MIT-2012			Herziening MIT-2012			Maximumraming		
	2013	2021	per jaar	2013	2021	per jaar	2013	2021	per jaar
Verzorgd wonen									
Tekort 2012	40	40	4,4	40	40	4,4	40	40	4,4
Vraag ten gevolge van									
bevolkingsontwikkeling	0	16	2,0	0	16	2,0	0	16	2,0
extramuralisering	0	39	4,8	0	18	2,2	0	36	4,5
Opgave verzorgd wonen	40	95	11,3	40	74	8,7	40	92	10,9
Overige geschikte woningen									
Tekort 2012	44	44	5	44	44	5	44	44	5
Vraag ten gevolge van									
bevolkingsontwikkeling	0	224	28	0	224	28	0	224	28
extramuralisering	0	10	1	0	30	4	0	12	2
Opgave overig geschikt	44	278	34	44	299	37	44	281	34

Opgave per zorgregio

Tabel 5: Opgave geschikte huisvesting per zorgregio 2013-2021 naar type woning (x 1.000), herziening MIT-2012, minimumraming

Zorgregio	Geschikte huisvesting Totaal	Verzorgd wonen	Overig geschikt wonen	Opbouw verzorgd wonen			Opbouw overig geschikt wonen		
				Tekort	Bevolkings ontwikkeling	Extramuralisering	Tekort	Bevolkings ontwikkeling	Extramuralisering
Groningen	5,5	2,3	3,2	1,1	0,4	0,8	-6,3	8,2	1,3
Friesland	11,3	1,9	9,4	0,7	0,6	0,7	0,5	7,8	1,1
Drenthe	10,5	2,3	8,1	1,1	0,6	0,6	0,3	6,8	1,1
Zwolle	13,3	1,8	11,5	0,8	0,6	0,5	3,0	7,8	0,8
Twente	15,1	2,8	12,2	1,6	0,5	0,7	4,6	6,4	1,3
Apeldoorn-Zutphen	7,2	1,4	5,8	0,7	0,4	0,4	1,5	3,7	0,6
Arnhem	14,1	3,2	11,0	1,3	0,8	1,1	-3,2	12,3	1,9
Nijmegen	11,7	2,0	9,7	0,8	0,5	0,6	2,5	6,2	1,0
Utrecht	18,2	5,2	13,0	2,7	1,2	1,3	-8,0	18,9	2,2
Flevoland	5,6	1,1	4,5	0,7	0,3	0,1	1,0	3,4	0,2
't Gooi	13,2	2,1	11,1	1,3	0,4	0,4	2,7	7,7	0,7
Noord-Holland Noord	18,4	2,6	15,9	0,9	0,9	0,7	6,0	8,5	1,3
Kennemerland	8,8	2,2	6,5	1,5	0,2	0,5	1,2	4,5	0,8
Zaanstreek-Waterland	7,0	2,0	5,0	1,4	0,3	0,3	-0,3	4,7	0,5
Amsterdam	15,9	0,9	15,0	-0,3	0,6	0,5	-0,4	14,5	0,9
Amstelland-De Meerlanden	8,0	1,5	6,5	1,0	0,3	0,3	1,0	5,0	0,5
Zuid-Holland Noord	12,5	2,9	9,6	1,7	0,6	0,6	1,2	7,4	1,0
Haaglanden	12,2	2,7	9,5	1,5	0,4	0,8	-3,9	12,1	1,4
Delft-Westland/Oostland	7,0	1,5	5,5	1,0	0,2	0,3	-1,7	6,7	0,5
Midden Holland	6,7	0,9	5,8	0,3	0,3	0,2	2,4	3,0	0,4
Rotterdam	14,9	4,8	10,1	3,8	0,3	0,7	1,0	7,9	1,1
Nieuwe Waterweg-Noord	3,7	1,0	2,7	0,7	0,1	0,2	0,5	1,9	0,4
Zuid-Hollandse Eilanden	11,0	1,9	9,1	1,2	0,4	0,3	3,9	4,7	0,6
Waardenland	8,8	2,3	6,5	1,4	0,5	0,4	2,1	3,8	0,6
Zeeland	9,2	1,5	7,7	0,7	0,4	0,4	2,6	4,4	0,7
West-Brabant	15,4	3,3	12,2	1,7	0,7	0,9	2,3	8,3	1,6
Midden-Brabant	14,7	3,5	11,2	2,3	0,6	0,6	4,2	6,0	1,0
Noordoost-Brabant	17,7	3,1	14,6	1,5	0,8	0,8	3,5	9,7	1,4
Zuidoost-Brabant	18,0	3,6	14,4	2,1	0,8	0,7	4,1	9,0	1,2
Noord-Limburg	12,7	2,2	10,4	1,0	0,7	0,5	3,6	6,0	0,8
Zuid-Limburg	18,7	3,2	15,5	1,9	0,6	0,7	9,8	4,4	1,2
Midden-IJssel	5,7	0,1	5,6	-0,3	0,2	0,3	2,8	2,4	0,4
Nederland	372,9	73,9	299,0	39,7	16,4	17,8	44,4	224,1	30,5

Tabel 6: Opgave geschikte huisvesting per zorgregio 2013-2021 naar type woning (x 1.000), herziening MIT-2012, maximumraming

Zorgregio	Geschikte huisvesting Totaal	Verzorgd wonen	Overig geschikt wonen	Opbouw verzorgd wonen			Opbouw overig geschikt wonen		
				Tekort	Bevolkings ontwikkeling	Extramuralisering	Tekort	Bevolkings ontwikkeling	Extramuralisering
Groningen	5,5	2,3	3,2	1,1	0,4	0,8	-6,3	8,2	1,3
Friesland	11,3	1,9	9,4	0,7	0,6	0,7	0,5	7,8	1,1
Drenthe	10,5	2,3	8,1	1,1	0,6	0,6	0,3	6,8	1,1
Zwolle	13,3	1,8	11,5	0,8	0,6	0,5	3,0	7,8	0,8
Twente	15,1	2,8	12,2	1,6	0,5	0,7	4,6	6,4	1,3
Apeldoorn-Zutphen	7,2	1,4	5,8	0,7	0,4	0,4	1,5	3,7	0,6
Arnhem	14,1	3,2	11,0	1,3	0,8	1,1	-3,2	12,3	1,9
Nijmegen	11,7	2,0	9,7	0,8	0,5	0,6	2,5	6,2	1,0
Utrecht	18,2	5,2	13,0	2,7	1,2	1,3	-8,0	18,9	2,2
Flevoland	5,6	1,1	4,5	0,7	0,3	0,1	1,0	3,4	0,2
't Gooi	13,2	2,1	11,1	1,3	0,4	0,4	2,7	7,7	0,7
Noord-Holland Noord	18,4	2,6	15,9	0,9	0,9	0,7	6,0	8,5	1,3
Kennemerland	8,8	2,2	6,5	1,5	0,2	0,5	1,2	4,5	0,8
Zaanstreek-Waterland	7,0	2,0	5,0	1,4	0,3	0,3	-0,3	4,7	0,5
Amsterdam	15,9	0,9	15,0	-0,3	0,6	0,5	-0,4	14,5	0,9
Amstelland-De Meerlanden	8,0	1,5	6,5	1,0	0,3	0,3	1,0	5,0	0,5
Zuid-Holland Noord	12,5	2,9	9,6	1,7	0,6	0,6	1,2	7,4	1,0
Haaglanden	12,2	2,7	9,5	1,5	0,4	0,8	-3,9	12,1	1,4
Delft-Westland/Oostland	7,0	1,5	5,5	1,0	0,2	0,3	-1,7	6,7	0,5
Midden Holland	6,7	0,9	5,8	0,3	0,3	0,2	2,4	3,0	0,4
Rotterdam	14,9	4,8	10,1	3,8	0,3	0,7	1,0	7,9	1,1
Nieuwe Waterweg-Noord	3,7	1,0	2,7	0,7	0,1	0,2	0,5	1,9	0,4
Zuid-Hollandse Eilanden	11,0	1,9	9,1	1,2	0,4	0,3	3,9	4,7	0,6
Waardenland	8,8	2,3	6,5	1,4	0,5	0,4	2,1	3,8	0,6
Zeeland	9,2	1,5	7,7	0,7	0,4	0,4	2,6	4,4	0,7
West-Brabant	15,4	3,3	12,2	1,7	0,7	0,9	2,3	8,3	1,6
Midden-Brabant	14,7	3,5	11,2	2,3	0,6	0,6	4,2	6,0	1,0
Noordoost-Brabant	17,7	3,1	14,6	1,5	0,8	0,8	3,5	9,7	1,4
Zuidoost-Brabant	18,0	3,6	14,4	2,1	0,8	0,7	4,1	9,0	1,2
Noord-Limburg	12,7	2,2	10,4	1,0	0,7	0,5	3,6	6,0	0,8
Zuid-Limburg	18,7	3,2	15,5	1,9	0,6	0,7	9,8	4,4	1,2
Midden-IJssel	5,7	0,1	5,6	-0,3	0,2	0,3	2,8	2,4	0,4
Nederland	372,9	73,9	299,0	39,7	16,4	17,8	44,4	224,1	30,5

Opgave per WMO-regio

Tabel 7: Opgave geschikte huisvesting per WMO-regio 2013-2021 naar type woning (x 1.000), herziening MIT-2012, minimumraming

Zorgregio	Geschikte huisvesting Totaal	Verzorgd wonen	Overig geschikt wonen	Opbouw verzorgd wonen			Opbouw overig geschikt wonen		
				Tekort	Bevolkings ontwikkeling	Extramuralisering	Tekort	Bevolkings ontwikkeling	Extramuralisering
Achterhoek	6,5	1,0	5,5	0,4	0,2	0,4	1,9	2,9	0,7
Alblasserwaard-Vijfheerenlande	3,2	1,0	2,2	0,7	0,2	0,1	0,8	1,3	0,2
Amsterdam-Amstelland	18,1	1,4	16,7	0,0	0,7	0,7	-1,5	17,0	1,2
Drechtsteden	5,6	1,3	4,3	0,7	0,3	0,3	1,3	2,5	0,4
Drenthe	9,1	2,2	6,9	1,1	0,5	0,6	-0,1	6,1	1,0
Eemland	7,3	1,9	5,4	1,2	0,3	0,3	0,1	4,7	0,6
Flevoland	10,6	1,8	8,8	1,0	0,5	0,2	0,9	7,5	0,3
Food Valley	-1,1	1,0	-2,1	0,4	0,3	0,3	-7,0	4,4	0,6
Friesland	11,3	1,9	9,4	0,7	0,6	0,7	0,5	7,8	1,1
Gooi- en Vechtstreek	7,7	1,4	6,3	0,9	0,1	0,3	2,7	3,1	0,6
Groningen	5,5	2,3	3,2	1,1	0,4	0,8	-6,3	8,2	1,3
Haarlemmermeer	5,8	1,0	4,8	0,7	0,2	0,1	2,0	2,6	0,2
Hoeksche Waard	2,1	0,7	1,4	0,5	0,1	0,1	0,4	0,9	0,1
Holland-Rijnland	12,9	2,9	10,0	1,7	0,6	0,6	1,8	7,3	1,0
IJsselland	15,0	1,5	13,6	0,4	0,5	0,6	4,9	7,6	1,0
Kop van Noord-Holland	7,1	0,5	6,6	0,0	0,2	0,2	4,2	2,0	0,4
Lekstroom	4,0	0,2	3,8	-0,3	0,3	0,2	0,7	2,9	0,3
Midden Brabant	13,4	3,2	10,2	2,1	0,6	0,5	4,1	5,3	0,9
Midden IJssel / Oost Veluwe	8,4	1,2	7,2	0,4	0,5	0,4	2,2	4,3	0,7
Midden Limburg	5,3	0,5	4,8	-0,1	0,4	0,2	1,5	2,9	0,4
Midden-Holland	6,7	0,8	5,9	0,3	0,3	0,2	2,7	2,8	0,4
Midden-Kennemerland (IJmond)	5,5	1,1	4,4	0,9	0,0	0,2	2,5	1,5	0,3
Noord Limburg	7,8	1,8	5,9	1,2	0,4	0,3	2,2	3,3	0,5
Noord Veluwe	4,8	0,8	4,0	0,4	0,3	0,2	0,6	3,1	0,3
Noord-Oost Brabant	17,6	2,9	14,6	1,3	0,8	0,8	3,5	9,8	1,4
Peelregio	5,0	0,6	4,4	0,1	0,3	0,2	1,3	2,7	0,3
Regio Alkmaar / Noord-Kennemer	5,7	1,6	4,1	0,9	0,4	0,3	-0,3	3,8	0,6
Regio Arnhem	9,4	1,5	7,9	0,6	0,4	0,5	1,0	6,1	0,8
Regio Nijmegen	6,3	1,3	5,0	0,6	0,4	0,4	0,5	3,9	0,6
Rivierenland	6,4	1,1	5,3	0,7	0,2	0,2	2,1	2,8	0,4
Stadsregio Haaglanden	18,7	4,3	14,5	2,5	0,7	1,1	-6,6	19,1	1,9
Stadsregio Rijnmond	27,5	7,0	20,5	5,1	0,8	1,1	5,1	13,5	1,9
Twente	15,1	2,8	12,2	1,6	0,5	0,7	4,6	6,4	1,3
Utrecht Stad	-2,1	0,8	-2,9	0,6	0,0	0,2	-7,6	4,3	0,4
Utrecht West	3,8	0,5	3,3	0,0	0,3	0,2	0,1	2,9	0,3
West-Brabant	15,4	3,3	12,2	1,7	0,7	0,9	2,3	8,3	1,6
West-Friesland	6,3	0,3	6,0	-0,3	0,3	0,2	2,4	3,2	0,4
Zaanstreek-Waterland	7,0	2,0	5,0	1,4	0,3	0,3	-0,3	4,7	0,5
Zeeland	9,2	1,5	7,7	0,7	0,4	0,4	2,6	4,4	0,7
Zuid-Kennemerland	2,6	1,3	1,4	0,9	0,1	0,3	-1,6	2,6	0,5
Zuid-Limburg	18,7	3,2	15,5	1,9	0,6	0,7	9,8	4,4	1,2
Zuid-Oost Brabant	13,0	3,0	10,0	2,0	0,6	0,5	2,8	6,3	0,9
Zuid-Oost Utrecht	4,7	1,5	3,1	1,0	0,2	0,3	-0,4	3,1	0,5
Nederland	372,9	73,9	299,0	39,7	16,4	17,8	44,4	224,1	30,5

Tabel 8: Opgave geschikte huisvesting per WMO-regio 2013-2021 naar type woning (x 1.000), herziening MIT-2012, maximumraming

Zorgregio	Geschikte huisvesting Totaal	Verzorgd wonen	Overig geschikt wonen	Opbouw verzorgd wonen			Opbouw overig geschikt wonen		
				Tekort	Bevolkings ontwikkeling	Extramuralisering	Tekort	Bevolkings ontwikkeling	Extramuralisering
Achterhoek	6,5	1,0	5,5	0,4	0,2	0,4	1,9	2,9	0,7
Alblasserwaard-Vijfheerenlande	3,2	1,0	2,2	0,7	0,2	0,1	0,8	1,3	0,2
Amsterdam-Amstelland	18,1	1,4	16,7	0,0	0,7	0,7	-1,5	17,0	1,2
Drechtsteden	5,6	1,3	4,3	0,7	0,3	0,3	1,3	2,5	0,4
Drenthe	9,1	2,2	6,9	1,1	0,5	0,6	-0,1	6,1	1,0
Eemland	7,3	1,9	5,4	1,2	0,3	0,3	0,1	4,7	0,6
Flevoland	10,6	1,8	8,8	1,0	0,5	0,2	0,9	7,5	0,3
Food Valley	-1,1	1,0	-2,1	0,4	0,3	0,3	-7,0	4,4	0,6
Friesland	11,3	1,9	9,4	0,7	0,6	0,7	0,5	7,8	1,1
Gooi- en Vechtstreek	7,7	1,4	6,3	0,9	0,1	0,3	2,7	3,1	0,6
Groningen	5,5	2,3	3,2	1,1	0,4	0,8	-6,3	8,2	1,3
Haarlemmermeer	5,8	1,0	4,8	0,7	0,2	0,1	2,0	2,6	0,2
Hoeksche Waard	2,1	0,7	1,4	0,5	0,1	0,1	0,4	0,9	0,1
Holland-Rijnland	12,9	2,9	10,0	1,7	0,6	0,6	1,8	7,3	1,0
IJsselland	15,0	1,5	13,6	0,4	0,5	0,6	4,9	7,6	1,0
Kop van Noord-Holland	7,1	0,5	6,6	0,0	0,2	0,2	4,2	2,0	0,4
Lekstroom	4,0	0,2	3,8	-0,3	0,3	0,2	0,7	2,9	0,3
Midden Brabant	13,4	3,2	10,2	2,1	0,6	0,5	4,1	5,3	0,9
Midden IJssel / Oost Veluwe	8,4	1,2	7,2	0,4	0,5	0,4	2,2	4,3	0,7
Midden Limburg	5,3	0,5	4,8	-0,1	0,4	0,2	1,5	2,9	0,4
Midden-Holland	6,7	0,8	5,9	0,3	0,3	0,2	2,7	2,8	0,4
Midden-Kennemerland (IJmond)	5,5	1,1	4,4	0,9	0,0	0,2	2,5	1,5	0,3
Noord Limburg	7,8	1,8	5,9	1,2	0,4	0,3	2,2	3,3	0,5
Noord Veluwe	4,8	0,8	4,0	0,4	0,3	0,2	0,6	3,1	0,3
Noord-Oost Brabant	17,6	2,9	14,6	1,3	0,8	0,8	3,5	9,8	1,4
Peelregio	5,0	0,6	4,4	0,1	0,3	0,2	1,3	2,7	0,3
Regio Alkmaar / Noord-Kennemer	5,7	1,6	4,1	0,9	0,4	0,3	-0,3	3,8	0,6
Regio Arnhem	9,4	1,5	7,9	0,6	0,4	0,5	1,0	6,1	0,8
Regio Nijmegen	6,3	1,3	5,0	0,6	0,4	0,4	0,5	3,9	0,6
Rivierenland	6,4	1,1	5,3	0,7	0,2	0,2	2,1	2,8	0,4
Stadsregio Haaglanden	18,7	4,3	14,5	2,5	0,7	1,1	-6,6	19,1	1,9
Stadsregio Rijnmond	27,5	7,0	20,5	5,1	0,8	1,1	5,1	13,5	1,9
Twente	15,1	2,8	12,2	1,6	0,5	0,7	4,6	6,4	1,3
Utrecht Stad	-2,1	0,8	-2,9	0,6	0,0	0,2	-7,6	4,3	0,4
Utrecht West	3,8	0,5	3,3	0,0	0,3	0,2	0,1	2,9	0,3
West-Brabant	15,4	3,3	12,2	1,7	0,7	0,9	2,3	8,3	1,6
West-Friesland	6,3	0,3	6,0	-0,3	0,3	0,2	2,4	3,2	0,4
Zaanstreek-Waterland	7,0	2,0	5,0	1,4	0,3	0,3	-0,3	4,7	0,5
Zeeland	9,2	1,5	7,7	0,7	0,4	0,4	2,6	4,4	0,7
Zuid-Kennemerland	2,6	1,3	1,4	0,9	0,1	0,3	-1,6	2,6	0,5
Zuid-Limburg	18,7	3,2	15,5	1,9	0,6	0,7	9,8	4,4	1,2
Zuid-Oost Brabant	13,0	3,0	10,0	2,0	0,6	0,5	2,8	6,3	0,9
Zuid-Oost Utrecht	4,7	1,5	3,1	1,0	0,2	0,3	-0,4	3,1	0,5
Nederland	372,9	73,9	299,0	39,7	16,4	17,8	44,4	224,1	30,5